

גליון

נועם אמרים

דברי אלקים חיים
שנשמעו מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת ויצא תשיב"א
גליון תכ"ג

יו"ל ע"י "מכון נועם אמרים" סאסוב
רח' קדושת יו"ט 1, קרית ישמח משה, גני תקווה
טל: 052-768-8014 | פקס: 03-736-1653
dtsassov@gmail.com

מכון
נועם אמרים

להוצאת ספרי רבו"ק
קרית ישמח משה
סאסוב

זמנים לשבת פרשת ויצא

מוצאי שבת ו"ת	הדלקת נרות	
5:48	4:14	ישמח משה
5:52	4:00	ירושלים
5:42	4:12	ניו יורק
5:09	3:42	לונדון

העורכים העוסקים במלאכת הקודש

הרב יקותיאל יהודה גנזל

הרב אפרים פישל וורטהיימר

הרב חנוך אלימלך גרינפלד

הרב יחיאל קליין

הבח' דוד גמינדר

הפצת הדא"ח לזיכוי הרבים - כל הזכויות שמורות ©

שעות רבות וכסף רב מוכנסות בעריכת הגליון שיצא בטוב טעם ודעת ובשפה ברורה, לכן פונים אנו בבקשה לכל אנ"ש לקחת חבל בנעימים ולהשתתף בהוצאות להפצת הדא"ח, ונאה הדבר ומקובל לתרום בעידן דחדוותא בעת שמחה או לעי"נ יקיריכם אנא צרו קשר עם המכון ושאו את נדבת לבכם

לקבלת הגליון כל שבוע באימייל שלחו הודעה ל: dtsassov@gmail.com

צעידן רעוויל דרעוויין, פרשת ויצא, תש"פ

ושמרתך בכל אשר תלך

אורו של הקב"ה המאיר אף לפחותים שבישראל

לארץ-הקודש, מה שיביא טומאה על פירות המעשר ויפסול אותם מלהיכלל בירושלים עיר הקודש בקדושה ובטהרה. ולכאורה מדוע עשה ה' ככה שחלק מארץ הקודש ייכנס אל תוך ארץ העמים, הלא דבר הוא.

הקב"ה עוזרו

דברים גבוהים ורמים ביאר הרה"ק הערבי נחל' זי"ע (בפרשת בשלה), כאשר הוא שם על לב שבעוד ש'חג הסוכות' ו'חג השבועות' שמוס מסתיים באות ת', הרי ש'חג הפסח' נחתם באות ח' (הגם שחג זה קרוי גם 'חג המצות' המסתיים אף הוא באות ת'), ובעינין להבין משמעות הסיום באות ת' ומשמעות הסיום באות ח', הלא דברים בגו.

אותיות א-ב הלא בהן ברא הקב"ה את עולמו וכל קדושה ספונה בהן. כך מבאר הרמב"ן (ריש פרשת בראשית) שבבוא הבורא לברוא שמים וארץ, ברא תחילה את כ"ב אתון דאורייתא ואותיות מנצפ"ך ועל ידן ברא את הבריאה כולה. כשעלה ברצונו הפשוט לברוא שמים, נטל אותיות ש.מ.י.ם. וברא בהן שמים. עלה ברצונו הפשוט לברוא ארץ, נטל אותיות א.ר.ץ. וברא בהן את הארץ - וכך נבראת הבריאה כולה. אם נתבונן בתבנית מראה האותיות, ניווכח שאין אות הבולטת חוצה כלפי שמאל מלבד האות ת',

נעשה קל ללכת

בפרשתן (כ"ט, א) וישא יעקב רגליו, וילך ארצה בני אדם. וברש"י - וישא יעקב רגליו. משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה, נשא ליבו את רגליו ונעשה קל ללכת. כך מפורש בבראשית רבה: כלומר, עד השתא קשתה על יעקב ההליכה אולם משהתבשר על-ידי בוראו בבשורת (כ"ה, טו) ושמרתך בכל אשר תלך, שוב נעשו רגליו קלילות להלך.

הדברים טעונים ביאור ובידור. תחילה, מדוע אכן התקשו רגליו ללכת, הלא בציווי אביו ואמו יצא הוא לדרכו פדנה ארם, בציווי אמו שציוותה אותו לברוח מעשו אחיו המבקש להורגו ובציווי אביו שציווהו לסור אל בית לבן ולתור אחר אשה, לשאתה. ובכלל, היכן רומז בתורה דבר זה שרגליו קשות היו וכעת נעשה קל ללכת. ובכלל תיבות נעשה קל ללכת טעונות בידור ושיפוי, מדוע נאמרו בלשון זה דיקא.

בגמרא (גיטין ז, ב) אנו שומעים מדברי אביי שישנה רצועה קצרה וארוכה היוצאת מארץ-ישראל ונכנסת לתוך ארץ העמים. הגמרא שם דנה לגבי הבאת מעשר שני מן הגליל לירושלים ולגבי החשש שמא בדרך יעברו עם המעשרות בחלק שאינו שייך

"הלא היצר-הרע מלאך הוא, והאדם אינו כי אם יצור חומר, בשר ועצם ורקמה. והלא כמה וכמה רב חילו של מלאך על אדם קרוין מחומר". אצל יעקב איש תם אנו מוצאים, בפרשת וישלח שהצליח לגבור על מלאכים, 'כי שרית עם אלוקים ותוכל' - כאשר גם אז כוחו גבר בעזרת בוראו ובזכות סייעתא דשמיא שהיתה לו.

ואין כאן פתחון פה לעוברי עבירה למעון: "כל מה שחטאנו הוא מאחר ואין לנו כוח נגד היצר הרע, התקיף והחזק ואלמלא הקב"ה היה עוזר לנו - היינו יכולים לו". כי אמנם כן, ביד האדם עצמו אין די כוחות לגבור על כוחות הטומאה, אולם על האדם מוטלת החובה לפרוש כפיו בתחינה תמידית לפני הבורא ולבקש ממנו בהפצרה שיסייע לו מן השמים ועוזרו לו במלחמתו הכבדה עם יצרו הרע. ואם כה היה מתפלל האדם - ודאי היה מצליח לגבור על השטן הוא יצר הרע.

רגל אות ת'

רומז היצור נחל' את הדברים האמורים בסדר אתון דאורייתא. האותיות הלא הם מקור הקדושה, מהן יונקת הקדושה כוחותיה. כי הנה צד ימין הלא רומז על הקדושה ואילו צד שמאל רומז על הטומאה והקליפות. על כך בסיום האותיות, בחתימת כוח הקדושה, 'וצאת אות ת' ומשלחת את רגלה אל צד שמאל, צד הטומאה, כדי לרמוז על הכוח האלוקי המסייע לאדם לדרוך ולרמוס ברגלו את הטומאה וחילותיה, על שחל ופתן תדרוך, תרמוס כפיר ותנין. זו סיבה בליטת רגל הת' לשמאל.

אדרבה, ישנן אותיות שבולטות לימין, כאות ב' וד'. ודאי הסבר עילאי יש בדבר כל תג ותג של אותיות התורה בהן נבראו שמים וארץ. להבין דבר מתוך דבר מבאר היצור נחל' שהבורא ייסד כנודע את עולמו על שלושה יסודות, עולם, שנה ונפש. כל החלקים הללו, חלקי עולם, שנה ונפש - יונקים את חיותם מהאותיות הקדושות. בנוסף ברא הקב"ה את 'עולם הטומאה', עלמא דמסאבותא, הקליפות הטמאות שכל יהבם ומטרתם היא לעקור את כוחות הקדושה, לכלות ולבער, לגרש ולהשחית כל חלק מחלקי הקדושה. יחדיו מצטרפים בעולם הטומאה היצר הרע הוא השטן הוא מלאך המוות, עם כל כוחות הרשעה, המינות והאפיקורסות אשר עמלים להתגבר על כל אחד ואחד מיישראל ולגזול ממנו את חלקי קדושתו. עד כדי שאמרו (סוכה נב) 'אלמלא הקב"ה עוזרו, אינו יכול לו', אם אין הבורא מעניק לאדם סייעתא מן שמיא, אינו יכול לגבור ולנצח את כוחות הרע והטומאה, כי רבים הם ועצומים כוחותיהם.

הרחיבו בדבר רבותינו רועי החסידות שביארו שכל כוח שיש לאדם במלחמתו עם יצרו, הכל נובע רק מעזרת הבורא העומד לימינו לסומכו. ואלמלא כן, לא היה יכול לו ליצר הרע. כפי שהתבטא בקודשו סגורן של ישראל, הרה"ק מברדיטשוב זי"ע וזעק:

א ביאור ענין 'עולם שנה ונפש' בקצירת האומר: כל דבר והלק שבבריאה, מחולק לאחד משלושת אנפים הללו, עולם, שנה ונפש. כל דבר שיש לו מקום ובחינתו מקום, שייך לבחינת 'עולם'. כל חלק בבריאה שיש לו זמן ויש לו שייכות לזמן - הוא מבחינת 'שנה'. ואילו כל יצור נוצר בבריאה כולה, האדם, החיה והבהמה, ואפילו מלאכי מעלה ושרפי עליון, חיות הקודש וספירות ואורות עליונים - בחינתם, בחינת 'נפש'.

הנחתם באות ת' הרומזו על סייעתא דשמיא שמקבל האדם מבוראו, לרמוס את יצרו.

שונה הדבר בחג הפסח בו אנו מציינים את הלילה הזה לה', לילה בו הכה הקב"ה כל בכור בארץ מצרים, מבכור אדם ועד בכור בהמה. בלילה ההוא ציווה הבורא את בניו בציווי חד של 'ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו על בוקר' (שמות יב, כב), ורש"י מבאר שיכוון שניתנה רשות למשחית לחבל, שוב אינו מבחין בין צדיק לרשע'. באותו לילה בו הוכו כל הבכורים, לא האירה אותה סייעתא-דשמיא ולא ניתן הרשות להכניע את הטומאה, אלא גם צדיקים היו צריכים להיספן בבתיהם כדי לא להיתקל במשחית המחבל, כה היכה הבורא במידת הדין ובכוח באותו לילה. על כן דווקא חג הפסח נקרא כן, בחתימת אות ח' שאין לה רגל הפונה לשמאל ורומסת את כוחות הטומאה. לזכר אותו הלילה בו לא ניתן רשות לרמוס את הטומאה. עד כאן תורף אור קודש הערבי נחל'.

על יסוד דבריו נוכל לבאר את טעם יתוספת שבת שמצווים אנו להוסיף מחול על הקודש, להקדים את קדושת השבת מעט ביום השישי ולאחר לצאת מן השבת במוצאה. שכן חפצים אנו להמשיך מקדושת השבת רצועה של קודש אל ימות החולין, רצועה בערב שבת - לכן אנו ממהרים לבוא, ורצועה במוצאי מנוחה - על כן אנו מאחרי לצאת מן השבת. כך זוכים אנו לרמוס בקדושת השבת את טומאת החולין ולהתקדש אף בימות החול בכוח אלוקי המסייע לנו לרמוס את היצר הרע ולגבור על מלאך זה שכולו אש שורפת.

והנה יושבי חוץ לארץ הלא בחשוכא הם שורים, כמאמר חז"ל ש'כל הדר בחוץ לארץ, דומה כמי שאין לו אלוה' ואם כן שרויים הם בכוחות הטומאה ומאין ישאבו בני ישראל הדרים מחוץ לגבולות ארץ הקודש, את הכוח ללחום את מלחמת הקדושה עם הטומאה. על כן עשה הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו ותיקן רצועה מתוך ארץ הקודש אשר תצא לחוצה לארץ, כעין רצועת הת' היוצאת ורומסת את כוחות הטומאה ובכך ניתן כוח לעובדי ה' - כך יוצאת קדושת ארץ ישראל ורומסת את טומאת חוץ לארץ ובכך מוענק כוח עליון וסייעתא דשמיא לנצח את קונם וכך אף בימי הגלות, כשאין אנו שרויים על אדמתנו, מצילנו הקב"ה מיד הטומאה. כמה שנאמר, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם, לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם. ובכוח אותה רגל של ארץ ישראל הרומסת את הטומאה וכוחותיה, יכולים אף בני חוץ לארץ ללחום את מלחמת האור בחושך, מלחמת האדם בכוחות הטומאה המבקשים להמיתו.

זכרון זאת אנו זוכרים בהגיע ימי המועדים, כאשר אנו זוכרים את אשר פעל עמנו הבורא, להעניק לנו כוח לגבור על כוחות הטומאה ולהתקדש בקדושה של מעלה. על כך אנו מודים וקרבתנו מלכנו לעבודתך'. אשר על כן שמות המועדים נחתמים דווקא באות ת', 'חג הסוכות', 'חג השבועות' להורות על רגל הקדושה הרומסת את הטומאה ועל שערי סייעתא דשמיא הנפתחים עבור כל הניגש ללחום מלחמה עם יצרו. אף ביום השבת קודש, יומא דנשמתא, אנו מציינים כוח זה ועל כן אף שמו של יום השביעי, הוא 'שבת',

מן השמים ולא ייחרב לעולם, ובהזכרתו אנו מברכים את הבורא - 'ה' צבא-ות מלא כל הארץ כבודו', כי אכן בבניין בית המקדש השלישי, יהא כבודו מלא כל הארץ.

קדוש, קדוש, קדוש

ביתר ביאור. תיבת קדוש הלא היא מורכבת מארבע אותיות, שתי אותיותיה החיצוניות הן ק-ש ואותיותיה הפנימיות הן ד-ו.

הנה אותיות ק-ש הן אותיות השייכות לכוחות הטומאה אשר לה אותיות 'שקר'. כאשר מחשבים יחדיו שתי אותיות הללו, עולה לנו סך **ארבע מאות** וזה מרומז בעשו הרשע, כח הקליפה הנוראה, אשר הגיע נוכח יעקב אחיו ו**ארבע מאות איש עמו** רמז על אותו כוח של ארבע מאות, כוח אותיות ק-ש. מספר זה הוא הוא כוח הקליפה, כוח הס"מ, כוחו של יצר הרע הוא מלאך המוות. מניין של אותיות ק-ש אף עולה כמספר **עין רע** והדברים ארוכים מכדי לכאדם האידנא.

הכוח המבטל את הקליפה הזו, הוא כוח התקשרות בני ישראל אל אביהם שבשמים, כאשר בני ישראל מתייחדים ומזדווגים כביכול בקשר של קיימא עם בוראם יתברך, מתפוגג כוח הקליפה ושום אין לה כל תוקף ועוז. זה אשר אנו אומרים טרם כל מצווה שאנו מקיימים: **לשם ייחוד קודשא-ברוך-הוא ושכינתיה בשם כל ישראל**. בני ישראל מתייחדים עם הבורא יתברך, עם אביהם שבשמים. וענין הזדווגות והתקשרות רמז באותיות ד-ו כמאמר הגמרא (קידושין מא) המבטאת את ענין התקשרות הזיווג בתיבות 'טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלא'.

שלוש בתי מקדש

תבונות הוד מביא ה'חיד"א' הקדוש (מדבר קדמות, מערכת ק. ח), שמועה אשר שמע בשם גאון וצדיק בשם רבי אברהם זי"ע אשר כיהן ברבנות העיר בריסק לפני מאות בשנים. גאון זה הוקשה לו על הקדושה אותה מקדישים אנו לבורא (בברכות קריא"ש של שחרית ובקדושה): **קדוש, קדוש, קדוש, ה' צבא-ות מלא כל הארץ כבודו**. מדוע אומרים 'ה' צבא-ות מלא כל הארץ כבודו' דייקא לאחר 'קדוש' השלישי. מדוע לא אומרים שבח זה תיכף לאחר 'קדוש' הראשון.

רבה של בריסק שאל שאלתו זו כלפי שמיא בשאלת חלום, וכה השיבוהו - שלוש פעמים שמזכירים 'קדוש', כנגד שלוש בתי המקדשות. הראשון והשני אשר חרבו ונשמו בעוונותינו, ובית המקדש השלישי אשר יעמוד עד עולם. שני בתי המקדש הראשונים לא היה די בקדושתם בשביל לשמור על בני ישראל לבלתי יחטאו ולבל יפלו במהמורות החטא, על כן נחרבו והיו לעיי שממה ואנו גלינו לבין אומות העולם בגלות המרה שעוד אין לה קץ ותכלה. לא כן בית-המקדש השלישי אשר כוח קדושתו יהיה רב ונשגב, בבניינו יקוים מקרא שכתוב 'נכון יהיה בית ה', בקיום בית המקדש השלישי יהיה נגלה כבוד ה' מבלי הסתר והקדושה כה רבה תהא עד שלא יהא עוד חטא ועוון בקרב בני ישראל.

לכן דווקא לאחר שאנו מונים ואומרים 'קדוש, קדוש, קדוש', פעמיים, נגד שתי בתי המקדש הראשונים שנחרבו בעוונותינו ובעוונות אבותינו, אנו אומרים שוב 'קדוש' על בית המקדש השלישי אשר יתקיים באש

כך שמעתי מפי דודי, הצדיק הגאון האדיר ר' אברהם גרשון זקס זצ"ל, נכדו בת-בתו של החפץ חיים זי"ע אשר זכה לשמש את זקנו הגדול בשנותיו האחרונות - בשנים בהן שח דברי פלא נשגבים. כך שמעתי מפיו, מכלי ראשון, שהיה נוכח בשעה שחצה בחור את מפתנו של החפץ חיים ובפיו שאלה. היות והתפלל כעת תפילת העמידה אולם כיוון בפירוש המילות ושקע בערפילי מחשבות, האם עליו לחזור ולהתפלל שמונה-עשרה. הקשה לו החפץ-חיים: "אימתי התעוררת ונוכחת שאינך מכוון?" הבחור השיב שבברכת 'שים שלום' הוא התעורר מערפילי מחשבותיו והבין שתפילה היתה שגורה בפיו, בלא לב ומוח. גער בו החפץ חיים הקדוש בלשון תמיהה: "מי זה אשר התיר לך לסיים את תפילתך עד תומה בלא כוונה. אם ב'שים שלום' התעורר ליבך היה עליך לסיים לפחות את חתימת התפילה בכוונת פירוש התיבות".

את הדברים כל אחד ליקח לעצמו. גם אם מחמת טרדותיו נפל ולא כיוון בתחילת תפילתו, לא כיוון ליבו לאלוקיו, מלך שומע תפילה. עדיין ברגע בו מתעורר לבבו באמצע התפילה, עליו להתחזק ומרגע זה לכוון את פירוש תיבות התפילה - ולא חלילה להתיימש ולסיים את התפילה כולה בלא כוונה. גם אם נזכר האדם בחתימת התפילה ממש - עדיין עליו להשלים את תפילתו בכוונה השלימה, מתוך התחזקות ומתוך הבנה שאף אם עד הנה היה אנוס מחמת מחשבותיו, מכאן ואילך חובת כוונה חלה עליו.

פיזור לרשעים, טוב להם וטוב לעולם. כדי לבטל את כוח הקליפות יש לפזר אותם ולהרחיק את כוחותיהם זה מזה. על כן אנו אומרים קדוש כדי לרמוז על אותיות הפנימיות ד-ו-י אשר מתחברות יחדיו ומרחיקות זו מזו את אותיות ק-ש-כך דוחה הקדושה את כוח הטומאה ומרחיקה את כוחותיה על ידי התאחדות קודשא-ברוך-הוא ושכינתיה. ואמנם בשני בתי מקדשות הראשונים - קדוש, קדוש, לא היה די כדי להפריד עולמית ולבטל את כוחות הטומאה, על כן נחרבו בתי המקדשות ושוב התחברו כוחות הטומאה להשחית, להרע ולחבל. אולם בבית המקדש השלישי יהיה קדוש ה' צבא-ות מלא כל הארץ כבודו. שוב יישארו בני ישראל מאוחדים עם אביהם שבשמים עולמית ושוב תהא הקליפה הטמאה מפוררת וכוחה יתבטל.

דברים הללו אף מעניקים לנו תוספת הבנה בדברי הערבי נחל שאות ת' היא הכובשת ורומסת את כוחות הטומאה. דווקא אות ת' שמניינה ארבע מאות כמניין אותיות ק-ש, היא זו הדוחקת ורומסת את רגלי הטומאה לבלתי תהיה לה השפעה על בני ישראל קדושים.

תפילה בכוונה

השתא נבואה בשערי התעוררות. בדרך כלל כאשר מעוררים על חשיבות התפילה שצריכה להיות בכוונה ראויה, יש לכל אחד תירוצים משלו מדוע לא להתעורר ולקחת את הדברים אל ליבו. כל אחד וטרדותיו ומועקותיו שלו, כל אחד עסוק בצרותיו ובענייניו האישיים. ואמנם הקב"ה הוא יודע כל משברי לב.

כל יהודי כלול בחותם הקב"ה

בינוניים שבישראל, אשר תוכם כולם ופנימיותם שווה היא לחיצוניותם, רמוזים באות מ' של אמ"ת. על כן מילוי אותם מ' הוא מ"ם, תוכו כברו. ואילו פחותים שבבני ישראל אחוזים ורמוזים באות ת' של אמ"ת, ויכול להיות שבחוזן הם ת' - ארבע מאות, ענקים שבענקים, אולם באמת אין בהם מאומה, פנימיותם אינה אלא י-ו, מעט מזעיר. ובכל זאת חותמו של הקב"ה אמ"ת כי כל אחד ואחד מבני ישראל הלא הוא מצוי בחותמו של הבורא יתברך, כולם אחוזים ודבוקים באבינו שבשמים. על כן אל לו לאדם להחליש דעתו ולחשוב שאין הקב"ה חפץ בו ובתפילתו, כי האמת אינה כן, הקב"ה חפץ בכל אחד ואחד מבני ישראל, אף הפחות שבפחותים.

מדבריו למדנו שהפחותים שבישראל רמוזים באות ת', ולאור כל אשר למדנו ושנינו נוכל להבין עתה עד כמה כוחו אפילו של היהודי הפחות, זה שאינו אוחז במדרגות גבוהות, שכן הוא, באות ת' שלו, יש בו כוח לצאת חוצה אל צד השמאל ולדרוס ולרמוס ברגל את כוחות הטומאה, להתגבר על יצרו, להתקשר אל בוראו ולנצח על מלאכת בית ה'.

זהו שאמר הכתוב: **קרוי ה' כלל קוראיו הבורא יתברך קרוי לכל בניו הקוראים בשמו, ולא רק לצדיקים שבתוכנו, אלא כל אשר יקראוהו באמ"ת, כל שלוש**

התחזקות על-גבי התחזקות נשאב מדברות קדשו של הרה"ק מקאמרנא זי"ע בספרו הנורא 'היכל הברכה' (בפרשת דברים, והם דברים שאינם רגילים בסגנונו, דברי פלאות). בדבריו הוא מזכיר את המצוי אצל רבים, אדם נעמד בתפילה מתוך התלהבות וכוונה גדולה, אולם עם המשך התפילה הוא מאבד את התלהבותו ההולכת ודועכת, נפשו מתפזרת וכוונתו נמוגה והולכת ממנו, עד שבא אדם לכלל הרגשה שאין הוא שווה מאומה בעיני האלוקים ואין כל ערך לתפילתו זו אשר נפתחה באש יוקדת ונחתמה בדעיכה גדולה.

קובע הרה"ק מקאמרנא זי"ע שמוחשבה זו אינה אמת. והלא ידענו שיחותמו של הקב"ה אמ"ת. אם נחשב אותיות במילואן ניווכח לראות שלוש מדרגות שונות הנרמזות בשלוש אותיות הללו, א.מ.ת. האות א' שמניינה הוא אחד בלבד, המנין הנמוך ביותר, טומן בחובו אותיות המרובות עליו פי כמה וכמה וכמה, שכן הוא נכתב א-לף ואותיות ל-ף עולות כמספר ק". בכך רמוזים הצדיקים הגדולים אשר מה שהם נראים מבחוזן אינו אלא כאין וכאפס נגד כל מה שהם מלאים בתוכם, בקרבם וכרעם, בתורה ובקדושה ובאוצרות של טוהר. כי פנימיותם רב הוא ועשיר עד אין חקר, על אחת כמה וכמה וכמה שרואים בהם כלפי חוץ.²

הצדיקים הנסתרים? השיבו המגיד הקדוש מטשרנוביל: "מאן יימר שאכן איני אחד מאותם הצדיקים הנסתרים? אם תאמר שהלא איני נסתר אלא גלוי ומפורסם. אין זה כך, או לנו אם יוכלו לראות בחוץ מה שיש בפנים..." והריהו כדברינו ממש, שהצדיקים ככל שהם גלויים בצדקותם, עדיין אין הגלוי כי אם מעט מן המעט נכח הפנימיות המלאה בקודש קודשים.

ב הרה"ק רבי מרדכי מטשרנוביל זי"ע, היתה רכיו לקבץ מעות עבור ל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור ולפרנסם, לשם כך נדד ממקום למקום ופעל פעולות רבות. אחד מנכדיו, יניק וחכים, הרהיב פעם לשאלו: "זיידע, הלא אומרים שהסבא מפרנס את ל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור. היתכן שסבא עצמו אינו בכלל

שהובטחה ליעקב איש תם: **ושמרתיו בבֵּל אשר תֵּלֶךְ**, ההבטחה אשר לאחר ששמעה נעשה קל ללכת. אם נעיין בלשון הבטחה רוממה זו נלמד שהבורא יתברך כך אמר לו, **ושמרתיו בבֵּל אשר תֵּלֶךְ**, תיבת **תֵּלֶךְ** נוטריקון **בֵּל-ת**. כך הבטיחו הקב"ה ליעקב בנו, בחיר שבאבות: "לא רק הצדיקים שבבניך אשמור ואהיה מקושר עמהם, אלא אפילו הפחותים שבבניך, עדיין אשמור עליהם, עדיין בנים אהובים יהיו לי, עדיין קשר יקשור ביני וביניהם. גם **בֵּל** הכלולים במדרגת **ת** של תיבת **אמת**, הפחותים אשר תוכם אינו אלא מועט - גם הם יקבלו סייעתא מן שמיא לגבור על יצרם הרע ולנצח את כוחות הטומאה בגבורה עילאה".

כעת נבין שהכתוב מורה **וישא יעקב רגליו** - יו רומז על רגל התי"ו שמילואו י-ו. כי יעקב אבינו, בהבינו עד כמה תהיה גדולה שמירת הבורא והשפעתו יתברך אף על הפחותים שבין בניו, עד שאפילו התי' יקבל רגל וברגלו אשר תבלוט ותתארך יוכל לרמוס את הקליפות ולהתגבר על היצר הרע - או אז נעשה קל ללכת, בשמחה ובטוב לבב. הנה כי כן השפעתו יתברך לכל אחד ואחד מישראל כי אף הפחות שבפחותים עדיין תורתו ותפילתו חשובים עד למאד לפני כיסא הכבוד ואף הפחות שבפחותים כוח הוא מקבל ללחום את מלחמת היצר.

כל לבב דווי וכל ראש לה'י

כל מי שאינו נבער מדעת ופוקח מעט את עיני שכלו לראות ולהתבונן, הלא הוא רואה כמה קשים ומרים הם הזמנים בהם אנו שרויים גם מצויים. כבר התרענו על

דרגות אמ"ת, צדיקים, בינונים ופחותים - כולם אחוזים ודבוקים אל בוראם ואל תפילת כולם הקב"ה מקשיב ושועה.

הקב"ה מבטיחו על הפחותים

מעשה אבות סימן לבנים וכל המסופר בתורה הקדושה אינו בגדר סיפור דברים בעלמא, אלא לימוד לדורות עולם וכל אות ותג ממעשה האבות הקדושים, מלמדים אותנו גנזי נסתרות ודרכי עבודת ה' לדורות עולם.

על פי האמור נוכל ללמוד את תורת ההתחזקות מההבטחה האלוקית

ג' ידועים דברי הווהר-הקדוש שקרא על מי שלומד את התורה כסיפורי מעשיות בעלמא, סיפורי עבר, את הכתוב 'ארוך האיש אשר יעשה פסל ומסכה, אשר מביט בתורה כפסל וכמסכה בלבד, כסיפור שהיה ולא כדבר המלמד אותנו לנצח עולם.

סיפור הלצה עתיק יומין מספר על אשה זקנה מזרע ישראל אשר נהגה כמנהג נשות ישראל מקדמות דנא, ללמוד מדי שבוע את ה'צאנה וראנה' המלמד את פרשת השבוע ביידיש, בלשון נשים מדוברת. כשהגיעה אותה זקנה לפרשת וישב וקראה אודות מכירתו של יוסף הצדיק, ישבה ובכתה בכי תמרורים כי מר לה על יוסף הצדיק, עלם חמודות, אשר כה נמכר בידי סוחרים בידי אחיו, השבטים הקדושים. לשנה הבאה, כאשר שוב הגיעה פרשת וישב ושוב קראה את סיפור הדברים, עלתה חמתה בקרבה וצעקה: "יוסף, יוסף, הלא אשתקד כבר ראית מה עלה בגורלך כאשר הלכת אל אחיו. מדוע אתה הולך שוב, הלא יודע אתה שיתפסק וימכרוך". מרוב כעסה סגרה את ה'צאנה וראינה' ושוב לא רצתה ללמוד בספר. כך הם פניהם של כל הלומדים את התורה כסיפור מעשיות בעלמא ולא כספר תורת חיים המלמד את האדם את דרכי חייו ואת אורחות עבודת הבורא. התורה מלמד אותנו מדי שנה בשנה מחדש את הדרך בה נלך ואת חיי עולם אותם ננחל. בכל רגע ורגע ובכל שעה ושעה אפשר ללמוד לימוד חדש מפסוקי התורה הקדושה. עוד דרך של התחזקות, עוד דרך של מלחמת היצר, דרך שאין לה סוף.

אשר התהלכו בעולמות העליונים וידעו לומר ולגיד על מה באתה הצרה הגדולה, צדיקים שידעו להדריך ולפעול נשגבות. אנו אין לנו פה ואין לנו מגיד, אין לנו לא מנהל ולא מחבט, לא מביא ולא נביא ולא גואל.

אפילו בשנים שלאחר מכן עוד היו צדיקים מופלאים אשר סיפורי מופתים התגלגלו על שולחנם למראית עין ותחיית המתים היתה אצלם דבר שבשגרה. בעיני עוד זכיתי לראות את הצדיקים הללו, על אף שגולדתי שנים לאחר המלחמה האיומה. בעיני ראיתי צדיק וקדוש אשר מקבל לידיו צילום רנטגן של מי שגילו בגופו גידול ממאיר, ישמרנו האלוקים, בידו ביטל את הדבר כלא היה, כמסיר ומסלק את הגידול. לאחר מכן שבו וערכו צילום שנית ולא מצאו מאומה, הגידול נעלם כלא היה. כאלה היו צדיקים וקדושים שבדור הקרוב לנו, מאירי עיניים כשמש ומכווני דרך, אשר ראו, שמעו וידעו ועתה חסרנו כל אלה.

אמנם עדיין לא אלמן ישראל וצדיקים מופלאים יש אף בדורנו, דור עני ויתום זה. צדיקים אשר אפשר לבוא ולהזכיר לפניהם שמות הזקוקים לישועה, אולם אין זה אלא בחינה של ג'ם כי אזעק ואשווע, שתם תפילתי. נחסרים אנו עיניים ומוחין. כל אחד צריך לבקש על עצמו שלא ידח עם הנידחים, על כל אחד להתפלל עבור עצמו ולחקוק את האמונה בלב באמירת 'אני מאמין באמונה שלימה'.

כמה קשה הוא הדור בו אנו חיים, כמה רבים הניסיונות, כמה רבים הקשיים הרעים. כמה אנשים יש המבקשים נפשם למות מרוב שאינם מסוגלים לסבול עוד את ייסוריהם, ייסורי הגוף, ייסורי הנפש או אפילו ייסורי

"בך ביום הקדוש ששנה זו שנה קשה היא", השם ישמרנו ויצילנו. הנה רק תשעה שבועות חלפו מימי הסליחות וכבר אנו רואים כמה צער התרבה בקרב אחינו בני ישראל. כל אחד ירים ראש ויביט סביביו ויראה כמה צרות קשות עברו כבר על בני ישראל בשנה זו. כמה יהודים עלו והתעלו לגנזי מרום. כמה קשה הוא מצב הפרנסה בקרב בני ישראל. הכל מתנהל בקושי, בצער, בדוחק. הושענא שלוש שעות, כפשוטו.

על זמנים אלה התנבאו תלמידי הבעש"ט הקדושים שיבואו זמנים קשים ומרים שיהיה בהם ניסיון גדול וקשה מאד להישאר יהודי מאמין - הנה, בזמנים הללו אנו מצויים. קטנות המוחין שולטת בכל. בני אנוש עסוקים בהבלי הבליים, האם יעבירו את השגרירות או האם שוב יצאו כולם לבחור או לאו. הלא אין הדברים הללו קשורים אלינו. אנו שרויים בתוך מלחמת כוחות הטומאה אשר גוזלים את דעת האדם, מרחיקים את האדם מהאמונה הטהורה. מהפכות גדולות מתרחשות ואנו ניצבים ועומדים על מפתן הגאולה, בחתימות ימי הגלות המרה.

אם נביט נמצא שמוצבנו גרוע במידה מסוימת ממצב אחינו ואבותינו בימי הזעם והאימים במלחמת העולם השנייה. אמנם המצב הגשמי היה אז נורא ואיום עד כי תסמרנה שערות ראש אנוש מלספר. מיליונים נשחטו על קידוש השם. ברם אז היו להם צדיקים גדולים וקדושים אשר האירו עיניהם כשמש בצהרים, צדיקים

ד שגרירות ארצות-הברית שהועברה לירושלים, בשנת תש"פ.

באה - שומע הקב"ה, ומקבל את התפילות לרחמים ולרצון.

יעזור השי"ת, כמו יעקב אבינו, יעקב שלימא, אשר הלך ויצא לדרך על מנת להקים את כלל ישראל, להוליד את י"ב שבטי י-ה ולהקים מהם את העם היהודי כולו, והיה בוראו בעזרו והבטיחו - ושמרתך בכל אשר תלך. כן יעזרנו הקב"ה וישמרנו בכל דרך ופינה שאנו הולכים ופונים. שכל אחד ואחד מיישראל יתברך בכל הצריך, בני, חיי ומזוני רוויחי. ויקבל השי"ת את תפילות בני ישראל, כל אחד ושועתו לה הוא זקוק, ברחמים וברצון ובאלה הגופים נזכה לקדם פני משיח צדקנו, במהרה בימינו, אמן.

עניות המבלבלים את הדעת. כמה צרות יש, כמה ייסורים, כמה בלבול הדעת. אנו בחשוכא שרינו.

ובכל מצב ומצב שהוא, אל לנו ליטוש את תורת התפילה. תפילה גדול כוחה לעזור לכל אחד, בכל זמן ובכל מצב. אמנם מבואר בגמרא שמיום שנחרב בית המקדש מפסיקות חומות של ברזל בין ישראל לבין אביהם שבשמים, עדיין בכוח התפילה לשבר את כל מחיצות הברזל ולמוססם. הן זהו מיסודי היסודות אשר לימדנו אור שבעת הימים, מרנא הבעש"ט הקדוש זי"ע, להחזיק בפלך התפילה ללא הרף. כאשר פותח אדם פיו להתפלל אל הבורא בכל שפה שהוא מורגל בה ותפילתו מנהמת לב

גליון השבוע נדבת

הרה"צ ראש הישיבה שליט"א
לרגל יום ההצלה של כ"ק מרן רבינו שליט"א - י"ג כסליו

הבה"ח אליהו גאלבערגער נ"ו קרית יואל מאנרא
בן הרה"ח ר' אשר אנשיל אליעזר הי"ו
לרגל שמחת נישואיו עב"ג בת הרה"ח ר' אברהם יצחק פלאהר הי"ו
יה"ד מלפני אבינו שבשמים שהזיווג יעלה יפה יפה ויזכה לראות רוב טוב ונחת ע"ד התורה
והחסידות ובדרך רביה"ק אכ"ר

ברכות מזל טוב לאנשי שלומינו כ"א בשמו הטוב יבורך

הרה"ח ר' ישראל הרטמן הי"ו קרית ישמח משה
לרגל אירוסיו נכדו הבה"ח נחמן שמואל נ"ו
עב"ג בת הרה"ח ר' משה פרלשטיין הי"ו בשטומ"צ

ידידנו הרה"ח ר' נחמן רוזנר הי"ו מונטריאל
לרגל נישואי בתו עב"ג בת
הרה"ח ר' מאיר פישמאן הי"ו ברוקלין
בן הרה"ח שמואל פישמאן שליט"א
בעל אכסניה של כ"ק אדמו"ר שליט"א בבארא פארק
ולחמיו הרבני הנגיד ר' אהרן שלמה פעלדמאן שליט"א מונטריאל

בשם כל אנ"ש אנו משגרים ברכת מזל טוב
להחתן הרב יעקב נפתלי קעלנער הי"ו בארא פארק
ראש וראשון לכל קודשי בית סאסוב
לרגל נישואיו עב"ג בשטומ"צ

יה"ד מלפני אבינו שבשמים שהזיווג יעלה יפה יפה ויזכה לראות רוב טוב ונחת
ע"ד התורה והחסידות ובדרך רביה"ק אכ"ר